

1 In the previous דף we established that רבי יהודה holds that one may not do חמץ after אסור, out of a concern that he might inadvertently eat the חמץ while handling it. The Gemara asks from חדש, אסור, regarding which the Mishnah says;
 - משקרב העומר יוצאין ומוצאין שוקי ירושלים שהם מלאים קמח וקלי - After the עומר was brought, flour and toasted grain were readily available in the marketplaces of ירושלים. Obviously, the flour was harvested, ground and sifted before פסח when אסור was still אסור.
 רבי מאיר says;
 The חכמים indeed did not approve. - שלא ברצון חכמים
 However, רבי יהודה says;
 They did this with the approval of the חכמים. - ברצון חכמים היו עושין
 Apparently, according to רבי יהודה, the חכמים were not concerned that they might eat חדש while handling it.
 The גמרא offers three answers, of which two are rejected.

2 אביי answers;
 - חדש בדיל מיניה חמץ לא בדיל מיניה
 People are used to keeping away from חדש all winter, and will not eat from it, but people are not used to keeping away from חמץ throughout the year, and they might very well forget and eat from it.
 - דרבנן אדרבנן נמי לא קשיא
 In the case of חדש, R' Meir said the חכמים were indeed concerned that they might eat from it - but they do allow doing חמץ after אסור, because זמן אסורו, because
 - !הוא עצמו מחזר עליו לשורפו מיכל קאכיל מיניה -
 Since he's involved in getting rid of the חמץ, it's unlikely that he will forget and eat it.

3 The גמרא asks two questions on אביי's distinction between לא בדיל מיניה and בדיל מיניה.
 First - in the Mishnah says;
 לא יקוב אדם שפופרת של ביצה וימלאנה שמן ויתננה על פי הנר בשביל שתהא מנטפת -
 One may not make a hole in an eggshell, fill it with oil and place it over a lamp so that it will drip oil into the lamp. We are concerned that he might remove some oil from the eggshell for other use - and reducing the supply of oil will either diminish the flame, or cause the fire to go out earlier, which is considered מכבה - extinguishing.
 - ורבי יהודה מתיר
 R' Yehudah permits it - for he is not concerned that one will remove oil on Shabbos from the lamp extension, even though
 לא בדילי מיניה - people are not used to keeping away from oil?

1

רבי יהודה

בדיקת חמץ after אסור becomes
 One may not do חמץ after אסור becomes
 He might inadvertently eat the חמץ...

?

איסור חדש

משקרב העומר יוצאין ומוצאין שוקי ירושלים שהם מלאים קמח וקלי

רבי יהודה רבי מאיר

ברצון חכמים היו עושין were not concerned

שלא ברצון חכמים

2

1st

אביי

חדש בדיל מיניה חמץ לא בדיל מיניה

דרבנן אדרבנן נמי לא קשיא הוא עצמו מחזר עליו לשורפו מיכל קאכיל מיניה!?

3

?

בדיל מיניה אביי לא בדיל מיניה

1

לא יקוב אדם שפופרת של ביצה וימלאנה שמן ויתננה על פי הנר בשביל שתהא מנטפת

מכבה

מight remove oil from the eggshell

ורבי יהודה מתיר Even though לא בדיל מיניה

4 The Gemara answers;
 The severity of שבת - The severity of שבת is so great that בדילי מיניה - people will stay away from it.
 Regarding a bucket whose rope snapped, רבי יהודה would not allow tying it, even in a bow. The גמרא explains that the reason ר' יהודה forbids tying a bow is not because he is concerned that he might tie a knot, but because רבי יהודה holds - Tying a bow is an actual violation of the קושר of מלאכה.
 Regarding בכור שאחזו דם, which requires bloodletting - רבי יהודה does not allow it even in a place where it will not cause a blemish, lest one do it in a place where it will be a מום, even though בדילי מיניה is בכור.
 The גמרא explains that since אדם בהול על ממונו - people generally are anxious about losing their money or possessions, we are especially concerned that in an effort to make sure his animal doesn't die, the כהן might do the bloodletting in a spot that will make a מום.

5 The next משנה quotes three opinions about when חמץ becomes אסור on פסח:
 Rashi explains, as per the Gemara - חצות - צות only after 12 noon. However, the חכמים prohibited the חמץ earlier, because people might be mistaken about the precise time.
 Before proceeding, it must be pointed out that when the משנה refers to hours of the day it refers to זמניות. It considers each hour to be 1/12th of the time between morning and night, regardless of the amount of minutes in each hour. For the sake of brevity, we will explain the משנה as if the day and night are equally long, when each hour is 60 minutes, and midday is at 12 noon.

6 Zug di Mishnah;
 רבי מאיר אומר אוכלים כל חמש ושורפין בתחלת שש - R' Meir holds that חמץ may be eaten through the first five hours of the day - until 11AM, and then burned in the sixth hour - 11am to 12 noon.
 In other words;
 Until 11AM it is בהנאה and באכילה.
 After 11AM it is אסור בהנאה.
 רבי יהודה אומר אוכלים כל ארבע ותולין כל חמש ושורפין בתחלת שש - R' Yehuda holds that חמץ may be eaten only through the first four hours - until 10AM. During the fifth hour, 10 to 11AM, it may not be eaten, but we do not burn it until after 11am. As Rashi explains; during the fifth hour חמץ is אסור באכילה but מותר - for example, he may feed it to his animals. At the beginning of the sixth hour it becomes אסור בהנאה as well.
 רבן גמליאל אומר חולין נאכלין כל חמש ושורפין בתחלת שש - R Gamliel holds that regular food may only be eaten through the first four hours, but תרומה may be eaten through the fifth hour. Rashi explains;
 One may not destroy תרומה if it can be eaten. Therefore, the חכמים allowed תרומה to be באכילה for an additional hour.

4

התם משום חומרא דשבת
 מבדל בדילי

A bucket whose rope snapped

רבי יהודה

עניבה גופא קשירה הוא

בכור שאחזו דם

רבי יהודה

One might do it in a place where it will be a מום

אדם בהול על ממונו

5

ערב פסח on אסור חמץ becomes

חמץ

אסור באכילה ובהנאה

מזריקין

Earlier

מזריקין

After חצות

6

our נאכל

רבן גמליאל אומר

חולין נאכלין כל ארבע ותולין כל חמש ושורפין בתחלת שש

מותר באכילה

מותר באכילה

אסור בהנאה

רבי יהודה אומר

אוכלים כל ארבע ותולין כל חמש ושורפין בתחלת שש

מותר באכילה

אסור בהנאה

רבי מאיר אומר

אוכלים כל חמש ושורפין בתחלת שש

מותר באכילה

אסור בהנאה

דאסור להפסיד קדשים בידים כל זמן שיכול לאכלן

7 רבי יהודה adds; Two חלות תודה פסולות were placed on a bench in the הבית הברית.
 - כל זמן שמונחות כל העם אוכלין
 As long as both were there, all would continue to eat חמץ.
 - ניטלה אחת תולין לא אוכלין ולא שורפין
 When one was removed, people stopped eating, but did not burn it yet.
 - ניטלו שתיהן התחילו כל העם שורפין
 When the second one was removed, all would begin burning their חמץ.

7 רבי יהודה אומר
Two חלות תודה פסולות were placed on a bench in the הבית הברית

ניטלו שתיהן התחילו כל העם שורפין
 ניטלה אחת תולין לא אוכלין ולא שורפין
 כל זמן שמונחות כל העם אוכלין

8 The Gemara cites a משנה in סנהדרין, which on the following Daf will be compared to our משנה. The משנה in סנהדרין discusses the issue of two witnesses who contradict each other's testimony about the timing of the event that they witnessed. רבי מאיר would accept a discrepancy of one hour as a mistake by one of them, but would not accept a discrepancy of two hours. He considers that a contradiction, and עדותן בטלה - their testimony is not valid. רבי יהודה would accept a discrepancy of even two hours, and עדותן קיימת - their testimony is valid.
 We will review רבי אבי's explanation in the following Daf as part of the complete discussion about the reasoning of this Machlokes.

8 *ואלה שני סנהדרין*
2 witnesses who contradict each other about the timing...

רבי יהודה רבי מאיר
 עדותן קיימת עדותן קיימת
 עדותן בטלה עדותן קיימת